

عنوان مقاله:

بررسی و تحلیل عملکرد کارخانه‌های تولید شکر در مازندران (1267 تا 1332 ق/1850 تا 1914 م)

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش‌های تاریخی، دوره 11، شماره 4 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

مرتضی دهقان نژاد - استاد گروه تاریخ، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

عادل شعبانی مقدم - دانشجوی دکتری تاریخ ایران بعد از اسلام، گروه تاریخ، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

خلاصه مقاله:

چکیده از نیمه دوم قرن 13 ق/19 م، مصرف قند و شکر در ایران افزایش یافت؛ بنابراین دولتمردان قاجار تلاش کردند با تأسیس کارخانه‌های صنعتی، از یک سو به نیازهای مردم در این زمینه پاسخ دهند و از سوی دیگر، مراحل صنعتی‌کردن تدریجی بخش‌های مختلف کشور و نیز وابستگی این قبیل محصولات به دولت‌های اروپایی را پیگیری کنند. در راستای این هدف، برای تأمین شکر مصرفی مردم، دو کارخانه تصفیه شکر در شهرهای ساری و بارفروش پایه‌گذاری شد. این پژوهش با رویکرد توصیفی-تحلیلی و روش کتابخانه‌ای برای پاسخ‌گویی به این پرسش که عملکرد کارخانه‌های تولید شکر در دو شهر ساری و بارفروش و نیز سیر تغییرات تجارت این محصول در زمان حکومتگران قاجار چگونه بوده است، این فرضیه را به آزمون می‌گذارد: عملکرد کارخانه‌های مازندران در تولید شکر تصفیه‌شده با موفقیت نسبی همراه بوده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد در بسیاری از مواقع، دولت قاجار به واردات قند و شکر برای تأمین مایحتاج مردم مجبور شد؛ اما در مقاطعی، به‌ویژه دورهٔ صدارت امیرکبیر، با تولید شکر در کارخانه‌های صنعتی و جدید مازندران، واردات این محصول برای نخستین بار کاهش محسوسی را تجربه کرد؛ همچنین این کارخانه‌ها در زمان‌هایی موفق شدند بخشی از نیاز مصرفی مردم را تأمین کنند و حتی ممکن است به صادرات فرآورده‌های خود دست یافته باشند.

کلمات کلیدی:

واژه‌های کلیدی: کارخانه شکر ساری، کارخانه شکر بارفروش، مازندران، امیرکبیر، دوره قاجار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1148703>

